

Dosarul nr. 1a-25/2019
Nr.comp. 1-15007925-06-1a-19022019

I instanță
Judecătorul Burdujan Gheorghe
Judecătoria Cimișlia sediul central

DECIZIE
În numele Legii

14 mai 2019

mun. Comrat

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

în componență:

președintele ședinței, judecătorul

Colev Grigori

judecătorii

Starciuc Ștefan și Caraianu Liudmila

grefier

Vlah Vera

cu participarea:

procurorului

Sîrbu Lilia

avocatului

Stoian Ion

inculpaților

Grosu Vasile și Lupu Daria

părții vătămate

Camerzan Simion

avocatului părții vătămate

Zagaican Vasile

judecând în ședință publică în ordine de apel apelul depus de avocatul inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, Stoian Ion și inculpatul Grosu Vasile împotriva sentinței judecătorei Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019 în cauza penală în privința lui

Grosu Vasile Gheorghe, născut la *****, IDNP *****, cetățean al Republicii Moldova, domiciliat în s.*****r-l. *****, studii superioare, angajat în câmpul muncii în calitate de primar al s.*****, supus militar, căsătorit, la întreținere 2 copii minori, de etnie moldovean, nu are grad de dizabilitate, nu se află la evidență la medicii psihiatru și narcolog, nu deține titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, pe această cauză nu a fost în stare de reținere sau arest,

Și,

Lupu Daria Piotr, născută la *****, IDNP *****, cetățean al Republicii Moldova, originară din s.***** r-l Leova,

domiciliat în s.*****r-l. *****, studii medii de specialitate, pensionară, văduvă, nu are persoane la întreținere, de etnie moldoveancă, nu are grad de dizabilitate, nu se află la evidență la medicii psihiatru și narcolog, nu deține titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, pe această cauză nu a fost în stare de reținere sau arest,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 327 al. (1), și 332 al.(1) Cod Penal,

Cauza penală a parvenit pentru judecare în prima instanță la judecătoria Leova la 15 iulie 2015. (vol.I, f.d.235)

Judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat sentința la 10 ianuarie 2019. (vol.II; f.d.97-104)

Cauza penală a parvenit pentru judecare în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat la 19 februarie 2019. (vol.II, f.d.243)

Procedura citării legale a fost respectată.

Audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, audiind participanții la proces asupra apelului în cauză,

C O N S T A T Ă:

În fapt:

Prin sentința judecătorei Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019 Grosu Vasile și Lupu Daria, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova și, în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 prin care a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din dispoziția art.327 alin.(1) Cod penal, a fost încetat procesul penal în această parte de acuzație.

Grosu Vasile și Lupu Daria, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova și, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, a fost încetat procesul penal.

Corpurile delictive; certificatul nr.02/1-22-735 din 18.06.2012, eliberat de primăria *****r-l Leova, a fost dispus păstrarea în continuare la dosar, până la nimicirea ultimului.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea civilă Camerzan Simion. S-a încasat de la Grosu Vasile suma de 3000 lei și de la Lupu Daria 3000

lei în folosul părții civile Camerzan Simion cu titlu de prejudiciu moral cauzat și în mod solidar de la ambii condamnați cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1500 lei. În rest acțiunea civilă înaintată de Camerzan Simion a fost respinsă ca neîntemeiată. (vol.II, f.d.216-226)

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a reținut, că Grosu Vasile Gheorghe activând în calitate de primar al s. *****r-nul Leova, astfel, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, conform prevederilor art.29 lit.t) al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, având obligația de a constata încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, să sesizeze organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului, în încălcarea al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede : „*Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat*”, a prevederilor p. 1.9 al Instrucțiuni - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd “*Răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora* ”, acționând coordonat și de comun acord cu secretarul consiliului sătesc *****r-1 Leova Lupu Daria, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteanca sa Hîrjeu V., la data de 18.06.2012 aflându-se în s. *****r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Hîrjeu Vasilisa are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Hîrjeu Vasilisa Gheorghe a.n. 19.09.1961 este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia , cet. Camerzan Aculina Tudor decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. *****r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial , fapt ce i-a permis cet. Hîrjeu Vasilisa să-l utilizeze în instanța de judecată

Leova pentru ași deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Camerzan Simion, care fiind unul din moștenitori ai cet. Camerzan A. a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova - înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale.

Tot el, activând în calitate de primar al s. *****r-nul Leova, astfel, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, în calitate sa de autoritate publică locală executivă, conform prevederilor art.29 lit.t) al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006, având obligația de a constata încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, să sesizeze organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului, în încălcarea al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede : „*Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat*”, a prevederilor p. 1.9 al Instrucțiuni - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd “*Răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora*”, acționând coordonat și de comun acord cu secretarul consiliului sătesc *****r-1 Leova Lupu Daria, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteanca sa Hîrjeu V., la data de 18.06.2012 aflându-se în s. *****r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Hîrjeu

Vasilisa are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Hîrjeu Vasilisa Gheorghe a.n. 19.09.1961 este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Camerzan Aculina Tudor decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. *****r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial și ulterior l-au eliberat cet. Hîrjeu V., fapt ce i-a permis ultimei să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru ași deschide succesiunea, cauzând prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Camerzan Simion, care fiind unul din moștenitori ai cet. Camerzan A. a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 327 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova - abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

Lupu Daria Piotr, activând în calitate de secretar al Consiliului sătesc s. *****r-nul Leova, astfel, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu funcție de răspundere, căreia conform art.39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006 î-i sunt atribuite drepturi și obligații de autoritate publică locală, în încălcarea prevederilor al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede : *„Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”* , drepturilor și obligațiilor sale acordate prin lit. e) j) k) m) al.(1) art. 39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006. și anume *„ de a asigura efectuarea lucrărilor de secretariat; să elibereze extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă; să organizeze, coordoneze, și să poarte răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și să exercite, după caz, atribuțiile respective; să păstreze și să aplice, după caz, sigiliu, a prevederilor p. 1.9,și p.5.3.3. al Instrucțiunii - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale*

de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova” Aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd *“răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora. Până la transmiterea documentului pregătit spre semnare executantul trebuie să verifice conținutul lui, corectitudinea perfectării, prezența vizelor și a anexelor. Documentul este prezentat spre semnare însoțit de materialele în baza cărora a fost elaborat ”*, acționând coordonat și de comun acord cu primarul s. *****r-1 Leova Grosu Vasile Gheorghe, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate și a o ajuta pe locuitoarea satului menționat Hîrjeu V., la data de 18.06.2012 aflându-se în s. *****r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Hîrjeu Vasilisa are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturat false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Hîrjeu Vasilisa Gheorghe a.n. 19.09.1961 este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Camerzan Aculina Tudor decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. *****r- nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial , fapt ce i-a permis cet. Hîrjeu V. să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru ași deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în ochii populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet.Comerzan Simion, care fiind unul din moștenitorii cet.Comerzan A. a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova - înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale.

Tot ea, activând în calitate de secretar al Consiliului sătesc s. *****r-nul Leova, astfel, conform prevederilor art.123 Cod penal, fiind persoană publică, cu

funcție de răspundere, căreia conform art.39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006 î-i sunt atribuite drepturi și obligații de autoritate publică locală, în încălcarea prevederilor al.(6) art. 46 al Constituției Republicii Moldova care prevede : *„Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat”* , drepturilor și obligațiilor sale acordate prin lit. e) j) k) m) al.(1) art. 39 al Legii Republicii Moldova „Privind administrația publică locală” nr. 436 din 28.12.2006. și anume *„ de a asigura efectuarea lucrărilor de secretariat; să elibereze extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă; să organizeze, coordoneze, și să poarte răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și să exercite, după caz, atribuțiile respective; să păstreze și să aplice, după caz, sigiliul”*, a prevederilor p. 1.9,și p.5.3.3. al Instrucțiunii - Tip „Cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrărilor locale ale Republicii Moldova” Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.618 din 5 octombrie 1993 care prevăd *“răspunderea pentru organizarea și ținerea corectă a lucrărilor de secretariat, precum și pentru păstrarea în stare perfectă a documentelor o poartă conducătorii O.A.P. și ai subdiviziunilor structurale ale acestora. Până la transmiterea documentului pregătit spre semnare executantul trebuie să verifice conținutul lui, corectitudinea perfectării, prezența vizelor și a anexelor. Documentul este prezentat spre semnare însoțit de materialele în baza cărora a fost elaborat”*, acționând coordonat și de comun acord cu primarul s. *****r-1 Leova Grosu Vasile Gheorghe, care este persoană publică, urmărind un scop unic infracțional de a falsifica documente oficiale, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, din alte interese personale și anume de a-și menține autoritatea pozitivă în localitate față de consăteni și a o ajuta pe consăteanca sa Hîrjeu V., la data de 18.06.2012 aflându-se în s. *****r-nul Leova, știind cu certitudine că cet. Hîrjeu Vasilisa are frați în viață și astfel nu este unicul moștenitor al părinților săi decedați, au introdus date denaturate false în certificatul cu nr. 02/1-22-735 din 18.06.2012 precum că cet. Hîrjeu Vasilisa Gheorghe a.n. 19.09.1961 este unicul moștenitor de gradul I al mamei acesteia, cet. Camerzan Aculina Tudor decedată la 25.06.1998, apoi au semnat și aplicat ștampila primăriei s. *****r-nul Leova, pe certificatul menționat, acordându-i astfel acestui certificat statut de document oficial și ulterior l-au eliberat cet. Hîrjeu V., fapt ce i-a permis

ultimei să-l utilizeze în instanța de judecată Leova pentru ași deschide succesiunea, cauzând astfel prin acțiunile sale intenționate daune considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale Constituției Republicii Moldova, ale legii și instrucțiunii menționate, subminând astfel imaginea organelor publice și instituțiilor de stat în rândul populației, cauzând în așa mod daune considerabile și intereselor cet. Camerzan Simion, care fiind imul din moștenitori ai cet. Camerzan A. a fost lipsit de cota parte a moștenirii ce i se cuvenea pe drept.

Acțiunile descrise de către organul de urmărire penală au fost calificate pe art. 327 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova - abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

Solicitarea și argumentele apelului:

La 01 februarie 2019 avocatul Stoian Ion, acționând în interesele inculpatului Grosu Vasile și inculpatul Grosu Vasile ne fiind de acord cu sentința emisă de judecătoria Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019, a înaintat apel prin conținutul căruia a indicat că nu este de acord cu sentința nominalizată deoarece este una neîntemeiată și nelegală.

Suplimentar indică că, neînțeleș din care considerente, o persoană, care contrar prevederilor Codului civil (dreptul la succesiune), în termen nu a acționat dar, peste 9 ani a devenit parte vătămată în procesul penal.

Consideră că, instanța judiciară a efectuat un control a legalității efectuării acțiunilor de urmărire penală și nu examinarea probelor ce dovedesc vinovăția, sau, obligativitatea „sub toate aspectele” a nevinovăției inculpaților.

Indică că, ca probe, care, la părerea instanței de fond dovedesc vinovăția inculpaților, fără a invoca care anume fapte și corelația au cu învinuirea și dispoziția normelor imputate, instanța a invocat: ordonanțele de pornire și stabilire a termenului urmăririi penale, ordonanța de conexare a cauzelor penale, raportul colaboratorului poliției Cioric Vadim de autosesizare, copia cererii lui Camerzan Semion din 20.01.2015 privind atragerea la răspundere a cet. Hîrjeu Vasilisa care a prezentat instanței de judecată documente false la examinarea cererii de constatare a faptului acceptării succesiunii în urma decesului mamei sale, precum și alte probe.

Menționează că, instanța a admis și acțiunea civilă a părții vătămate Camerzan Semion, fără a ține cont de faptul că, Camerzan Semion trebuia să

acționeze în termenul și modul prevăzut de dreptul la succesiune și nu putea fi prejudiciat de inculpați nicidecum.

În așa fel, consideră că instanța a adoptat o sentință vădit neîntemeiată și nelegală, pasibilă de a fi casată. (vol.II, f.d.232-236)

La data de 19 februarie 2019 cauza a parvenit pentru examinare în adresa Curții de Apel Comrat. (vol.II, f.d.243)

Argumentele părților:

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat apărătorul inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, avocatul Ion Stoian a susținut apelul înaintat pe motivele indicate în apel, solicitând casarea integrală a sentinței judecătoreiei Cimișlia sediul central din 10.01.2019, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi sentințe, privind achitarea inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat inculpata Lupu Daria a susținut avocatul său și motivele indicate în apel.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat inculpatul Grosu Vasile a susținut avocatul său și motivele indicate în apel.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat procurorul Sîrbu Lilia a declarat că apelul înaintat este unul neîntemeiat, solicitând să fie respins.

Consideră că instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpaților și încetarea procesului penal. Vinovăția acestora, a fost dovedită prin probele prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Menționează că, prezenta sentința a fost pronunțată la 10.01.2019, cu toate acestea, apelul a fost depus de către partea apărării la 01.02.2019, nefiind solicitat repunerea în termen la depunerea cererii de apel.

Indică că, în cererea de apel nu sunt careva temeii, pe care să fie invocată de către partea apărării ca temeii de restabilire a termenului de apel și în cazul dat consideră, că totuși a fost omis termenul de declararea cererii de apel.

În ședința de judecată a colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat apărătorul părții vătămate Camerzan Simion, Zagaican Vasile a solicitat respingerea apelului declarat de avocatul inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria ca unul neîntemeiat, considerând că instanța de fond a examinat minuțios această cauză penală, bazându-se pe dovezile care au fost prezentate de către organul de urmărire penală și procuror.

Consideră sentința întemeiată deoarece, într-adevăr a fost prezentat acest certificat cu pricina în privința faptului că d-na Hîrjeu Vasilisa era moștenitoare nefiind indicați ceilalți moștenitori, frați și surori ai acesteia. Prin aceasta i-a fost cauzată paguba morală lui Camerzan Semion ca partea vătămată. Consideră că, întemeiat a fost încasată paguba morală de la inculpați în beneficiul părții vătămate Camerzan Semion. Din aceste considerente, solicită să fie respins apelul și să fie lăsată în vigoare sentința primei instanțe din 10.01.2019.

În ședința de judecată a colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat partea vătămată Camerzan Simion a susținut poziția avocatului său.

Aprecierea instanței de apel:

Examinând și analizând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, instanța de apel a ajuns la concluzia că apelul declarat de inculpatul Grosu Vasile și avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, urmează a fi respins ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) pct. 1) lit.a) Cod de procedură penală al RM, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402.

Conform prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, termenul de declarare a apelului împotriva sentinței, este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Materialele cauzei atestă că sentința în cauză a fost pronunțată de judecătoria Cimișlia la 10 ianuarie 2019, Grosu Vasile și Lupu Daria, fiind recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova și, în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 prin care a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din dispoziția art.327 alin.(1) Cod penal, a fost încetat procesul penal în această parte de acuzație.

Grosu Vasile și Lupu Daria, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova și, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, a fost încetat procesul penal.

Corpurile delictive: certificatul nr.02/1-22-735 din 18.06.2012, eliberat de primăria *****r-l Leova, a fost dispus păstrarea în continuare la dosar, până la nimicirea ultimului.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea civilă Camerzan Simion. S-a încasat de la Grosu Vasile suma de 3000 lei și de la Lupu Daria 3000 lei în folosul părții civile Camerzan Simion cu titlu de prejudiciu moral cauzat și în mod solidar de la ambii condamnați cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1500 lei. În rest acțiunea civilă înaintată de Camerzan Simion a fost respinsă ca neîntemeiată. (vol.II, f.d.216-226)

Așadar, ținând cont de prevederile legale susmenționate a art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și având în vedere relevanța prevederilor pct. 6.1. ale Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, instanța de apel reiterează că, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel și menționează că în speță termenul de apel este de la data de 10 ianuarie 2019.

În același context se menționează și prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărârea Plenului susnumită, în care se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Termenul începe să curgă pentru părți, din ziua următoare în care aceasta a fost pronunțată.

Față de cele ce preced, se mai remarcă că potrivit textului Recomandării nr. 37 din 22 aprilie 2013 „cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal,, , Colegiul penal al Curții Supreme de Justiției a statuat asupra aceluiași considerente menționând, totodată, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Sutter vs. Elveția, a considerat că exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul când hotărârea este publicată, înmănată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac.

În speță sentința judecătoreiei Cimișlia sediul central din 10.01.2019, a fost atacată cu apel de către apărătorul inculpaților, avocatul Stoian Ion și inculpatul Grosu Vasile la data de 01.02.2019. (vol. II, f.d.232-236)

Colegiul judiciar menționează că potrivit procesului verbal ale ședinței de judecată din data de 10 ianuarie 2019, inculpatul Grosu Vasile a fost prezent la data de 10 ianuarie 2019 ora 13:28, când a avut loc deliberarea și pronunțarea sentinței pe cauză respectivă (vol.II, f.d.215)

Ulterior la solicitare, prin poșta electronică la data de 23 ianuarie 2019 a recepționat sentința.(Vol.II, f.d.237-238)

În acest context, Colegiul judiciar conchide că inculpatul Grosu Vasile și apărătorul inculpaților, cunoșteau cu certitudine despre soluția adoptată de către instanța de judecată cu privire la faptele incriminate.

Colegiul judiciar reiterează, că după pronunțarea sentinței din 10 ianuarie 2019, prin intermediul Judecătoreiei Cimișlia, sediul central, la data de 01 februarie 2019, avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, precum și inculpatul Grosu Vasile au înaintat cerere de apel, după 15 zile, în interiorul căruia apărătorul și inculpatul urmau să declare apel împotriva sentinței instanței de fond.

Prin urmare, instanța de apel statuează că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelanți la data de 28 ianuarie 2019, ținând cont și de zilele de odihnă, astfel încât declarând apel la 01 februarie 2019, avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, precum și inculpatul Grosu Vasile au omis termenul legal, fără a solicita repunerea în termen.

În corespundere cu prevederile alin.(1) art.403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile expuse în pct. 7-7.1 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.12.2005, nr. 22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel //Buletinul CSJ a RM 7/10, 2006, în care se specifică că conform art. 403 Cod de procedură penală, repunerea în termen a apelului reprezintă mijlocul procesual prin care titularul dreptului de apel, care nu a putut declara apel din cauze independente de voința lui, este repus în dreptul din care fusese decăzut după expirarea termenului de apel.

Repunerea în termen se operează doar având prezente două condiții cumulative: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate: calamitate naturală, accident, boală ș.a., pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului. Admiterea repunerii în termen produce efectul apelului declarat în termen. În caz contrar, apelul va fi respins.

Instanța de apel menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

Mai mult, se menționează că partea care a omis termenul de declarare a apelului este obligată să prezinte dovezi instanței prin care să-și argumenteze temeinicia omisiunii respective.

Distinct de cele menționat, la caz, Colegiul judiciar constată că, apelul depus de către avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, precum și de către inculpatul Grosu Vasile, nu poate fi repus în termen, luând în considerație faptul că nu au fost elucidate motivele întemeiate prevăzute la art.403 Cod de procedură penală și deoarece, atât în cererea de apel cât și în cadrul ședinței de judecată, apelanții nu au solicitat repunerea în termen, or, în cererea de apel lipsesc careva motive întemeiate în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința apelantului.

Colegiul judiciar menționează că, potrivit prevederilor art.230 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, termene în procesul penal sânt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

E de notat faptul că, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac

este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate - nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

În Hotărârea Curții Europene în cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Curtea reiterează că, - "... recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanței, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea recursului."

Subsidiar, Colegiul judiciar reiterează că prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).

În astfel de circumstanțe, Colegiul consideră că nu urmează a fi examinat fondul apelului declarat de avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, precum și apelul inculpatului Grosu Vasile, deoarece potrivit prevederilor pct. 16 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal".

Deci, Colegiul judiciar al instanței de apel conchide, că respingerea apelului ca depus peste termen echivalează cu nerezolvarea fondului, prin neutilizarea căii de atac - apelul.

Pentru motivele expuse mai sus, Colegiul judiciar va respinge apelul depus de avocatul Stoian Ion în interesele inculpaților Grosu Vasile și Lupu Daria, precum

și de către inculpatul Grosu Vasile împotriva sentinței Judecătoriei Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019, ca tardiv, reținând în acest sens că sentința Judecătoriei Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019 este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a sentinței nu au fost reținute.

În conformitate cu prevederile art. art.413, 414, 415 alin. (1) pct. 1) lit. a), 417-418, 422 Cod Procedură Penală al RM, Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

DECIDE:

Se respinge ca depus peste termen apelul declarat de avocatul Stoian Ion și inculpatul Grosu Vasile.

Se menține sentința judecătoriei Cimișlia sediul central din 10 ianuarie 2019 în cauza penală privind acuzarea lui Grosu Vasile și Lupu Daria de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1) și 332 alin.(1) Cod penal.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării însă cu drept de recurs în termen de 30 zile la Curtea Supremă de Justiție din momentul pronunțării.

Decizia a fost pronunțată la 10 iunie 2019, ora 09:58.

Președinte de ședință, judecător:

Judecător:

Judecător:

COLEV Grigori

STARCIUC Ștefan

CARAIANU Liudmila